

זהר הקדוש מתוך מדבש עם פרוש

על
הפרשה
ועניני
דיומא

די
וועבנטליכע
גלייזן

משה רבינו ע"ה עורר רחמים על העולם

רבי יצחק פתח לפרש מש"כ מוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים מפניהם לעשות לו שם עולם ומפרש זרוע תפארתו, דא זכותא דאברהם דאיהו ימינא ממשה, תפארת דמשה זרוע תפארתו רומז על זכותו של אברהם שהיה מושרש בחסד שהוא זרוע ימין של הת"ת, ולכן הוא בימינו של משה שהיה מושרש בתפארת, ובגין כך בוקע מים מפניהם, דהא זכותא דאברהם בוקע מים איהו כי זכותו של אברהם היא בוקעת מים, ר"ל ע"י החסד שהוא סוד המים נבקעו מי הים לפני בני ישראל, וכל דא למה וכל זה למה, כדי לעשות לו שם עולם על ידי הנסים שעשה לישראל נעשה למשה שם טוב עד עולם. (רמ"ק ומפרשים)

ואמר שכל זה לא על חנם, כי משה היה ראוי לכך, כי תא חזי מה בין משה לשאר בני עלמא בא וראה מה בין משה לשאר בני העולם, בשעתא דאמר ליה קדשא בריך הוא למשה ועתה הניחה לי וגו' בשעה שאמר הקב"ה למשה שלא יתפלל על ישראל, ופעשה אותך לגוי גדול וגו' וממך יצא כלל ישראל, מיד אמר משה וכי אשבוק דישראל בגיני מיד אמר וכי אעזוב דינם של ישראל בשביל טובתי, השתא יימרון כל אנון בני עלמא דאנא קטלית לון לישראל עתה יאמרו כל בני העולם שאני הרגתי את ישראל, ר"ל אבודם וכלייתם

אידיש

משה רבינו עליו השלום האט מעורר געווען רחמים אויף די וועלט

רבי יצחק האט אנגעהויבן צו דרש'נען, און האט צום ערשט ערקלערט דאס וואס עס שטייט אין פסוק "מוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים מפניהם לעשות לו שם עולם", דער אויבערשטער האט געפירט זיין פראכטיגע שטארקע האנט צו די רעכטע זייט פון משה, ער האט געשפאלטן די וואסער פאר זיי, צו מאכן פאר אים א נאמען אויף אייביג, ערקלערט דער זהר הקדוש, "זרוע תפארתו", זיין פראכטיגע שטארקע האנט, איז מרמו אויף דער זכות פון אברהם וואס ער איז געווען משרש אין די בחינה פון חסד וואס דאס איז דער רעכטער ארעם פון די בחינה פון תפארת, און דערפאר איז ער אין די רעכטע זייט פון משה וואס ער איז געווען משרש אין די בחינה פון תפארת, און דערפאר "בוקע מים מפניהם", האט ער געשפאלטן די וואסער פאר זיי, ווייל דער זכות פון אברהם טוט שפאלטן די וואסער, דאס מיינט אז דורך די בחינה פון חסד וואס דאס איז דער סוד פון מים, וואסער, זענען די וואסערן פונעם ים געשפאלטן געווארן פאר די אידישע

קינדער, און פארנוואס איז דאס אלעס געשען, "לעשות לו שם עולם", צו מאכן פאר אים א נאמען אויף אייביג, דאס מיינט, אז דורך די נסים וואס דער אויבערשטער האט געטון פאר די אידן, איז געמאכט געווארן פאר משה א גוטן נאמען אויף אייביג.

זאגט רבי יצחק, אז דאס אלעס איז גישט געשען אומזיסט, נאך ווייל משה איז געווען ווערד דערצו, ווייל קום און זע, וואס פאר אן אונטערשייד איז דא צווישן משה און די אנדערע מענטשן פון די וועלט, אינדערצייט וואס דער אויבערשטער האט געזאגט צו משה אז ער זאל גישט מתפלל זיין אויף די אידן, (נאך דעם חטא העגל) און ער האט געזאגט צו אים "ופעשה אותך לגוי גדול", און איד וועל דיר מאכן פאר א גרויסן פאלק, און פון דיר וועט ארויסקומען כלל ישראל, האט משה גלייך געזאגט, וועל איד דען פארלאזן דער דין פון די אידן פאר מיין אייגענע טובה-וועגן, יעצט וועלן אלע מענטשן פון די וועלט זאגן אז איד האב גע'הרגעט די אידן, דאס מיינט, אז דאס פארלירונג און פארלענדונג פון די אידן וועט אנגערופן ווערן

של ישראל יקרא על שמי, פֶּמָה דַּעְבַּד נַח, דְּכִיּוֹן דְּאָמַר לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִישׁוּזִיב לִיה בְּתִיבוּתָא כְּמוּ שַׁעֲשֵׂה נַח שְׁכִיּוֹן שְׁאֵמַר לוֹ הַקְּב"ה שִׁיְצִיל אוֹתוֹ בְּתִיבָה דְּכְתִיב וְאָנִי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם וְגו', וְכְתִיב וּמַחֲיִיתִי אֶת כָּל הַיְּקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה, וְאָנִי הִנְנִי מְקִים אֶת בְּרִיתִי וְגו' וּבָאתְ אֶל הַתְּבָה, כִּיּוֹן דְּאָמַר לִיה דִישְׁתְּזִיב הוּא וּבְנוֹי לֹא פְּעָא רַחְמִין עַל עֲלָמָא וְאַתְאַבִּידוּ אַעפ"י שְׁאֵמַר לוֹ הַקְּב"ה שִׁיְבִיא מַבּוּל וּיִמַחַה אֶת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, כְּכַל זֹאת כִּיּוֹן שְׁאֵמַר לוֹ שִׁיְצִיל אוֹתוֹ וְאֵת בְּנֵי הָעוֹלָם וְנַאבְדוּ, וּבְגִין כְּפִי אַקְרוּן מִי הַמַּבּוּל עַל שְׁמִיָּה וְלִכְן נִקְרָאִים מִי הַמַּבּוּל עַל שְׁמוּ פֶּמָה דְּאֵתְ אָמַר כִּי מִי נַח זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבּוּר מִי נַח הֲרִי שֶׁהַקְּב"ה קוֹרָא אֶת הַמַּבּוּל מִי נַח כְּאִילוּ הוּא גֵרַם לְהַבִּיא אֶת הַמַּבּוּל וְלֹאבַד אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְלִכְן אָמַר מֹשֶׁה הַשְׁתָּא יִימְרוּן בְּנֵי עֲלָמָא דְאַנְא קְטִילַת לִוְן אִמַר מִשָּׁה עֵתָה יֵאמְרוּ בְּנֵי הָעוֹלָם שְׁאֵנִי הֲרַגְתִּי אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּאָמַר לִי וְאֲעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְּדוֹל דֵּהֵינּוּ בְּשִׁבִיל טוֹבְתִי, הַשְׁתָּא טַב לִי דְאִימּוֹת וְלֹא יִשְׁתַּצּוֹן יִשְׂרָאֵל עֵתָה יוֹתֵר טוֹב לִי שְׁאֵמּוֹת וְלֹא יֵאבְדוּ יִשְׂרָאֵל, מִיָּד וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ פִּירוּשׁוֹ פְּעָא רַחְמִין עֲלֵיהוּ וְאַתְעַר רַחְמֵי עַל עֲלָמָא בִּיקַש רַחֲמִים עֲלֵיהֶם בְּמָה שְׁאֵמַר לְמָה ה' יַחְרָה אִפְךָ בְּעַמְךָ וְגו', זְכוּר לְאַבְרָהָם וְגו', וְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְהִצִּיל אֶת כָּלל יִשְׂרָאֵל. (רמ"ק ומפרכסי) (נח דף סז ע"ב, ובכיאורינו כרך ב' עמ' צו-צ"ז)

מפני המסירות נפש של משה רבינו נקראו ישראל עמו של משה

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, שִׁירוּתָא דְּבְּעָא רַחְמֵי עֲלֵיהוּ מְאִי קָאָמַר בְּתַחֲלָה כְּשִׁבִיקַשׁ מֹשֶׁה רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל מַה אָמַר, לְמָה ה' יַחְרָה אִפְךָ בְּעַמְךָ, וְכִי מַלְּה דָּא אִיךְ אָמַר לָהּ מֹשֶׁה לְמָה וּמִקְשָׁה וְכִי דָּבַר זֶה אִיךְ אָמַר מֹשֶׁה לְמָה, וְהָא וְהֲרִי הַקְּב"ה סִפַּר לוֹ עַכְשֵׁי שִׁיְשָׁרָאֵל עֲבָדוּ עֲבֹדָה זָרָה וְלִכְן חָרָה אַף ה' בָּהֶם פֶּמָה דְּאֵתְ אָמַר שֶׁהַקְּב"ה

אידיש

וְעוֹרֵן, דְּעַרְיָבַעַר הָאֵם מֹשֶׁה גְּעוֹאָנְט, יַעֲצֵט וְעוֹלָן דִּי מְעַנְטִישׁוֹן פּוֹן דִּי וְעוֹלָט זְאָנְן אַז אִיךְ הָאָב גַּע'הֲרַגְעַט דִּי אִידן, וּויבאַלד דְּעַר אויבְּעַרְשְׁטֵטֵר הָאֵם מִיר גְּעוֹאָנְט "וְאֲעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְּדוֹל", און אִיךְ וְעוֹל דִּיר מַאָכְן פֹּאָר אַ גְּרוֹיָסֵן פֹּאָלְק, דָּאָם הֵיִיסְט, פֹּאָר מִיין טוֹבָה וְעוֹגֵן, יַעֲצֵט אִיז מִיר בְּעַסְעַר אַז אִיךְ זָאל שְׁטאַרְכֵן און דִּי אִידן זָאלֵן גִּישְׁט פֹּאָרְלוֹוִירן וְעוֹרֵן, דְּעַרְיָבַעַר שְׁטֵיט גְּלִיִּיד "וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ", הָאֵם מֹשֶׁה גְּעוֹאָנְט פֹּאָרן אויבְּעַרְשְׁטֵטֵן זִיין גָּאָט, עַרְקְלֵרְט דְּעַר זֵהַר הַקְּדוּשׁ, דָּאָם מֵיִינְט אַז עַר הָאֵם גְּעוֹאָנְט און גִּיבְּעַטֵן רַחֲמִים פֹּאָר זִי, און עַר הָאֵם גְּעוֹאָנְט "לְמָה ה' יַחְרָה אִפְךָ בְּעַמְךָ וְגו', זְכוּר לְאַבְרָהָם וְגו'", פֹּאָרְוֹאָס, אויבְּעַרְשְׁטֵטֵר, זָאל זִיין שְׁטאַרְק דִּיין צָאָרן אויף דִּיין פֹּאָלְק, גְּעוֹדְעַנְק דְּעַם זְכוּת פּוֹן אַבְרָהָם, און עַר הָאֵם מְעוֹרֵר רַחֲמִים גְּעוֹעוֹן אויף דִּי וְעוֹלָט און הָאֵם גְּעוֹאָנְט עַל כָּלל יִשְׂרָאֵל.

אויף מִיין נַאָמְעֵן, אַזוֹי ווי נַח הָאֵם גְּעוֹמֵן, וְוֹאָס וְעוֹן דְּעַר אויבְּעַרְשְׁטֵטֵר הָאֵם אִים גְּעוֹאָנְט אַז עַר וְעוֹט אִים רַאָטְעוֹעוֹן אִין דִּי תִיבָה, אַזוֹי ווי עַם שְׁטֵיט אִין פֹּסוֹק "וְאָנִי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמַּבּוּל מִיָּם וְגו'", און אִיךְ וְעוֹל בְּרַעַנְגֵעֵן דְּעַם פֹּאָרְפֿלייִצוֹנְג פּוֹן וְוֹאָסְעַר, און גַּאָד שְׁטֵיט אַ פֹּסוֹק "וּמַחֲיִיתִי אֶת כָּל הַיְּקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה, וְאָנִי הִנְנִי מְקִים אֶת בְּרִיתִי וְגו' וּבָאתְ אֶל הַתְּבָה", און אִיךְ וְעוֹל אָפְמַעְקֵן דְּעַם גַּאָנְצֵן עַקְזִיסְטֵטֵנְג וְוֹאָס אִיךְ הָאָב גְּעוֹמַכְט אויבְּעַר דְּעַר עַרְד, און אִיךְ וְעוֹל הַאָלְטֵן מִיין בּוֹנֵד, און דו וְעַסְט אַרִיִּינְקוֹמֵעֵן אִין דִּי תִיבָה, כְּאֵמֶשׁ דְּעַר אויבְּעַרְשְׁטֵטֵר הָאֵם אִים גְּעוֹאָנְט אַז עַר וְעוֹט בְּרַעַנְגֵעֵן אַ מַבּוּל און עַר וְעוֹט אָפְמַעְקֵן אַלְע מְעַנְטִישׁוֹן פּוֹן דְּעַר וְעוֹלָט, פּוֹנְדֵעַסְטוֹעוֹעֵן ווי גַּאָד דְּעַר אויבְּעַרְשְׁטֵטֵר הָאֵם אִים גְּעוֹאָנְט אַז עַר וְעוֹט אִים רַאָטְעוֹעוֹן מִיט זִינְע קִינְדֵעַר, הָאֵם עַר גִּישְׁט גְּעַפְעֵטֵן רַחֲמִים אויף דִּי מְעַנְטִישׁוֹן פּוֹן דִּי וְעוֹלָט, און זִי זְעַנְען פֹּאָרְלוֹוִירן גְּעוֹוֹאָרְן, און דְּעַרְיָבַעַר וְעוֹרֵן דִּי וְוֹאָסְעַרן פּוֹנְעַם מַבּוּל אָנְגֵעֵרופֵן אויפֵן נַאָמְעֵן פּוֹן נַח, אַזוֹי ווי עַם שְׁטֵיט אִין פֹּסוֹק "כִּי מִי נַח זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבּוּר מִי נַח", אַזוֹי ווי דִּי וְוֹאָסְעַרן פּוֹן נַח אִיז דָּאָס פֹּאָר מִיר וְוֹאָס אִיךְ הָאָב גְּעוֹוֹאָוִירן אַז דִּי וְוֹאָסְעַרן פּוֹן נַח, דְּעַר מַבּוּל, זָאל מְעַר גִּישְׁט קוֹמֵעֵן אויף דְּעַר וְעוֹלָט, זְעַעַן מִיר אַז דְּעַר אויבְּעַרְשְׁטֵטֵר רופֵט אָן דְּעַר מַבּוּל מִיטֵן נַאָמְעֵן "מִי נַח", וְוֹאָסְעַרן פּוֹן נַח, דָּאָם הֵיִיסְט אַזוֹי ווי נַח וְוֹאָלְט צוֹגֵעַפֿרֵעַנְגֵט אַז דְּעַר מַבּוּל זָאל קוֹמֵעֵן און דִּי גַּאָנְצֵע וְעוֹלָט זָאל פֹּאָרְלוֹוִירן

וְעוֹנֵן דִּי מְסִירוֹת נֶפֶשׁ פּוֹן מֹשֶׁה רַבִּינוּ זְעַנְעֵן

דִּי אִידן גְּעוֹוֹאָרן אָנְגֵעֵרופֵן דְּעַר פֹּאָלְק פּוֹן מֹשֶׁה

נֶאָדְ הָאֵם רַבִּי יִצְחָק גְּעוֹאָנְט, אִין אָנְהֵיִיב וְעוֹן מֹשֶׁה הָאֵם גְּעַפְעֵטֵן רַחֲמִים אויף דִּי אִידן, וְוֹאָס הָאֵם עַר גְּעוֹאָנְט, "לְמָה ה' יַחְרָה אִפְךָ בְּעַמְךָ", פֹּאָרְוֹאָס אויבְּעַרְשְׁטֵטֵר זָאל זִיין שְׁטאַרְק דִּיין צָאָרן אויף דִּיין פֹּאָלְק, פֹּרְעֵנְט דְּעַר זֵהַר הַקְּדוּשׁ, וויאָזוֹי הָאֵם מֹשֶׁה גְּעוֹאָנְט "לְמָה", פֹּאָרְוֹאָס, דְּעַר אויבְּעַרְשְׁטֵטֵר הָאֵם אִים דָּאָד יַעֲצֵט דְּעַרְצִיילֵט אַז דִּי אִידן

אמר לו עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויאמרו אלה וגו', ומשה אמר למה ואיך אמר משה למה, אלא הכי אוליפנא אלא כך למדנו, מאן דמרצה לאחרא לא בעי למעבד ההוא חובא רב אלא יזעיר ליה קמיה מי שמרצה לאדם בעבור איש אחר שחטא כנגדו, לא צריך לעשות את אותו החטא גדול בעיניו אלא ימעט את החטא לפניו, ולכתר יסגי ליה קמיה חייבא ואח"כ יגדיל אותו לפני החוטא, כמו שעשה משה דכתיב אתם חטאתם חטאה גדלה הרי שהגדיל את החטא לפני ישראל, ולהקב"ה אמר למה ה' יחרה אפך בעמך, פי' למה ולכלום נחשב חטאם, ולא שביק להו קדשא בריך הוא (פ"ג אוה"ל) ולא מחל להם הקב"ה לישראל, ר"ל עם היות שהתפלל תפלות הרבה והיה מפציר בתפלה לא הועיל לו, עד דמסר גרמיה למותא עד שמסר עצמו למיתה בשביל ישראל, דכתיב ועתה אם תשא חטאתם הרי טוב איני אומר לך מחני, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת פי' מחני מכל התורה כולה שלא יאמרו עלי שלא הייתי כדאי לבקש עליהם רחמים (רש"י), וקדשא בריך הוא מחיל לון ובשביל מסירת נפשו של משה הקב"ה מחל להם לישראל, דכתיב וינחם יהו"ה על הרעה אשר דבר לעשות לעמו. ונח לא עבד פן אלא בפעא לאשתזבא ושביק פל עלמא ונח לא עשה כן אלא רצה להנצל בעצמו ועזב את כל העולם לכליון ולא ביקש עליהם רחמים. (מפכטיס)

ובכל זמנא דדינא שריא על עלמא, רוח קדשא אמר ווי דלא אשתכח פמשה ובכל עת שהדין שורה בעולם, רוח הקדש אומרת אוי שלא נמצא כמשה בעולם שיבטל את הדינים, דכתיב ויזכר שהקב"ה זוכר בגלות ימי עולם משה עמו ואומר איה משה המעלם מים וגו' שבתפלתו העלה את ישראל מן הים, וכתיב ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי, דהא איהו בצלותא סליק לון מן ימא הרי שמשה בתפלתו העלה אותם מן הים, ובגין

אידיש

מעק מיר אויס, "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", און אויב נישט, אויב די ווילקסט זיי נישט מוחל זיין, מעק מיר אויס פון די גאנצע תורה, כדי מען זאל נישט זאגן אויף מיר אז איך בין נישט ווערד געווען צו בעטן רחמים אויף זיי, און צוליב די מסירת נפש פון משה האט דער אויבערשטער מוחל געווען די אידן, אזוי ווי עם שטייט אין פסוק "וינחם ה' על הרעה", און דער אויבערשטער האט געטראכט אן אנדערע מחשבה אויף די שלעכטס וואס ער האט געזאגט צו טון פאר זיין פאלק. אבער נח האט נישט אזוי געטון, נאר ער האט געוואלט אליין געראטעוועט ווערן, און ער האט פארלאזט די גאנצע וועלט צו ווערן פארלענדט און ער האט נישט געבעטן רחמים אויף זיי.

און אין יעדער צייט וואס דער דין הערשט אויף די וועלט, זאגט די רוח הקדש, וויי, אז עם געפינט זיך נישט אויף די וועלט איינער אזוי ווי משה, וואס ער זאל מבטל זיין די דינים, אזוי ווי עם שטייט אין פסוק "ויזכר ימי עולם משה עמו איה המעלם מים וגו'", אין גלות וועלן די אידן געדענקען די פריערדיגע טעג ווען דער אויבערשטער האט געשיקט משה צו זיין פאלק, און זיי וועלן זאגן, וואו איז דער וואס האט זיי ארויפגעברענגט פונעם ים, דאס מיינט אז דורך זיין תפילה האט ער ארויסגענומען די אידן פונעם ים סוף, און נאך א פסוק שטייט "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי", און דער אויבערשטער האט געזאגט צו משה,

האבן געדינט עבודה זרה און דערפאר איז געווארן שטארק דער צארן פונעם אויבערשטן אויף זיי, אזוי ווי עם שטייט אין פסוק אז דער אויבערשטער האט געזאגט צו משה "עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויאמרו אלה וגו'", זיי האבן זיך געמאכט א גענאסענעם קעלבל און האבן זיך געפוקט צו אים און האבן געזאגט, אידן, דאס איז אייער גאט, אויב אזוי, וויאזוי האט משה געזאגט "למה", פארוואס, נאר, אזוי האבן מיר געלערנט, אז דער וואס טוט איבערבעטן א מענטש וועגן אן אנדערער מענטש וואס האט געזינדיגט אנטקעגן אים, זאל ער נישט גרעסער מאכן דעם זינד אין זיינע אויגן נאר ער זאל עם קלענער מאכן פאר אים, און דערנאך זאל ער עם גרעסער מאכן פאר דער וואס האט געזינדיגט, אזוי ווי משה האט געטון, ווי עם שטייט אין פסוק "אתם חטאתם חטאה גדלה", איר האט געזינדיגט א גרויסן זינד, און צום אויבערשטן האט ער געזאגט "למה ה' יחרה אפך בעמך", פארוואס אויבערשטער זאל זיין שטארק דיין צארן אויף דיין פאלק, זאגט דער זחר הקדוש אז די ווארט "למה" מיינט למה, אזוי ווי גארנישט איז זייער זינד גערעכנט, און כאטש משה האט מתפלל געווען אסאך תפלות און האט זיך געבעטן פארן אויבערשטן, האט דער אויבערשטער נישט מוחל געווען די אידן, ביז משה האט זיך מוסר נפש געווען פאר די אידן, אזוי ווי עם שטייט אין פסוק "ועתה אם תשא חטאתם", און יעצט אויב וועסטו פארגעבן זייער זינד, איז גוט, זאג איך דיר נישט "מחני",

דְּשׁוּי גְרַמְיָה בְּצִלּוֹתָא עֲלֵיהּוּ דִישְׂרָאֵל בְּיַמָּא אִיקְרִי הַמַּעֲלָם מַיִם, דְּאִיהּוּ אִסְיָק לֹון מִן יַמָּא וּלְפִי שְׂמִסְר עֲצֻמו בְּתַפְלָה עַל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁעֲבָרוּ אֶת הַיָּם לִכְן נַחֲשָׁב כְּאִילוּ הוּא הֶעֱלָה אוֹתָם מִן הַיָּם, וּמִשׁׁכׁ אִיָּה הַשָּׁם בְּקִרְבּוֹ אֶת רוּחַ קְדָשׁוֹ, דָּא אִיהּוּ מֹשֶׁה דְּאִשְׂרֵי (דָּף סח ע״א) שְׂכִינְתָא בִּינִיָּהּוּ דִישְׂרָאֵל שֶׁהִשְׁרָה אֶת הַשְּׂכִינָה בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מוֹלִיכֶם בְּתַהֲמוֹת מִפְרַשׁ שׁוּזָה הִיָּה כִּד אֶתְבְּקָעוּ מִיָּא וְאֶזְלוּ בְּגוֹ תְּהוֹמֵי בִּיבְשָׁתָא דְּגִלְדוּ מִיָּא כְּשֶׁנִּבְקָעוּ הַמַּיִם וְהִלְכוּ בְּתוֹךְ הַתְּהוֹם בִּיבֻשָׁה כְּאִשְׁר נִקְפְּאוּ הַמַּיִם כִּמ״ש (שְׂמוֹת טו ט) קִפְּאוּ תְּהוֹמוֹת בְּלִבְיָם, וְעַל דָּא בְּגִין דְּמִסְר גְּרַמְיָה עַל יִשְׂרָאֵל הוּא אִקְרִי מֹשֶׁה עֲמוֹ (ה״ג הַרְמ״ק) וְעַל כֵּן לְפִי שְׂמִסְר עֲצֻמו עַל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל עֲמוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, כִּמ״ש וַיִּזְכּוֹר יְמֵי עוֹלָם מֹשֶׁה עֲמוֹ. (מִפְרָשִׁים) (נח דף סז ע״ב-סח ע״א, וּבְבִיאורֵינוּ כִּרְךָ ב׳ עמו צה-צט)

אִיִּישׁ

הַקְדוּשׁ אִז דָּאִם אִזוּ גְעוּנְעוּן וְעוּן דִּי וואַסְעֵרן זְעַנְעוּן צוֹשְׁפֶאֱלָטָן גְעוּוֹאֲרֵן און זײ זְעַנְעוּן גְעַנְאָנְגְעוּן אִינְעִם אָפְגְרוּנְד אִין דִּי טְרוֹקְעִישׁ וְעוּן דִּי וואַסְעֵרן זְעַנְעוּן פֶּאָרְגְלוֹוְעֵרְט גְעוּוֹאֲרֵן, אַזױ ווי עֵס שְׁטײט אִין פֶּסוּק ״קִפְּאוּ תְּהוֹמוֹת בְּלִבְיָם״, דִּי אָפְגְרוּנְדן זְעַנְעוּן פֶּאָרְגְלוֹוְעֵרְט גְעוּוֹאֲרֵן אִין דִּי טִיפְעִישׁן פּוֹנְעִם יָם, און דְּעֵרִיבְעֵר, וויבֶּאַלְד מֹשֶׁה הָאָט זײַךְ אִיבְעֵרְגֶענְעָפֶן פֶּאַר דִּי אִידן, וְעוּרֵן דִּי אִידן אָנְגֶּרױפֶן דְּעֵר פֶּאַלְק פּוֹן מֹשֶׁה, אַזױ ווי עֵס שְׁטײט אִין פֶּסוּק ״וַיִּזְכֹּר יְמֵי עוֹלָם מֹשֶׁה עֲמוֹ״, אִין גְלוֹת וְעוּלָן דִּי אִידן גְעֵדְעֶנְקֶען דִּי פֶּרִיעֵרְדִּיגֶע טֶעג וְעוּן דְּעֵר אִיבְעֵרְשְׁטֵר הָאָט גְעִשְׁקֵט מֹשֶׁה צו זײַן פֶּאַלְק.

פֶּאַרְוואַם שְׂרײַסְטוּ צו מִיר, זְעַנְעוּן מִיר אַז דוּרְךָ זײַן תְּפִילָה הָאָט מֹשֶׁה אַרױפְגֶּעבְרֶענְגְט דִּי אִידן פּוֹנְעִם יָם, און ווייל עַר הָאָט זײַךְ אִיבְעֵרְגֶענְעָפֶן מִיטן דאווענען אויף דִּי אִידן וְעוּן זײ זְעַנְעוּן אִיבְעֵרְגֶענְאָנְגְעוּן דָּעם יָם, וְעוּרְט עֵס גְעֵרְעֶנְגְט אַזױ ווי עַר הָאָט זײ אַרױפְגֶּעבְרֶענְגְט פּוֹנְעִם יָם, און דָּאִם וואַס עֵס שְׁטײט אִין פֶּסוּק ״אִיָּה הַשָּׁם בְּקִרְבּוֹ אֶת רוּחַ קְדָשׁוֹ״, וואוּ אִזוּ דְּעֵר וואַס הָאָט אַרױינגְעִלִיגְט אִין אִים זײַן הִיילִיגן גִּיטְט, דָּאִם מִיִּינְט מֹשֶׁה וואַס עַר הָאָט גְעִמְאַכְט רוּעֵן דִּי שְׂכִינָה צװײשן דִּי אִידישְׁע קִינְדֵּר, ״מוֹלִיכֶם בְּתַהֲמוֹת״, עַר הָאָט זײ גְעִפִּירְט אִין דִּי אָפְגְרוּנְדן, עַרְקֶלְעֵרְט דְּעֵר זֵהֵר

שְׂבַח דָּא שִׁירָה

עֵס שְׁטײט אִין סֵפֶר לְקוּמֵי תוֹרָה (לְהַאַרײַז״ל פֶּרֶשֶׁת עֵקֶב): אַזױ ווי דְּעֵר מְעַנְטֵשׁ אִזוּ בִּיאַשְׁאָפֶן גְעוּוֹאֲרֵן מִיט אַ גּוֹף און אַ נֶפֶשׁ, אַזױ זְעַנְעוּן אױךְ אַלְע יֶאכֶן. און אָט, דִּי תוֹרָה אַלײן הָאָט אַ גּוֹף און אַ נֶפֶשׁ, דְּעֵר גּוֹף אִזוּ אַזױ ווי אַ לְבוּשׁ, וואַס וְעוּרְט דְּעֵרמֶאַנְט אִין דִּי וְעוּרְטֵר פּוֹן חוּל״ל ״גּוֹפֵי תוֹרָה״, און זֵי הָאָט דִּי פִּנְיִמוּת הַתּוֹרָה, וואַס דָּאִם אִזוּ דִּי נֶשְׁמָה. דְּעֵרִיבְעֵר הָאָבֶן דִּי מִלְּאִכִּים גְעוּוֹאֲנְט ״תְּנֶה הוֹדֵךְ עַל הַשָּׁמַיִם״, גַּעֲב דִּין שׁוּינְקִיט, דִּי תוֹרָה, פֶּאַר דִּי וואַס זְעַנְעוּן אִין הִימֶל, ווייל וואַס הָאָבֶן זײ דָּען מִיט דְּעֵר גּוֹף הַתּוֹרָה, וויבֶּאַלְד עֵס אִזוּ נִישְׁט אַ צװײשן זײ קִיין קִנְאָה און שְׂנְאָה, אױךְ אִזוּ נִישְׁט שׁוּיך בײַ זײ ״לֹא תִרְצַח״, דוּ זַלְקֵט נִישְׁט הִרְנֶנְעֵן, וּכְדוּמָה, נֶאַר זײ הָאָבֶן גְעֵבְעֶמֶן בְּלוּזֵי דִּי פִּנְיִמוּת, וואַס אִזוּ נִישְׁט נְתַלְבֵּשׁ גְעוּוֹאֲרֵן אִין דָּעם גּוֹף און אִין דִּי דִינִים קִינְמֶאַל, ווייל וויבֶּאַלְד עֵס אִזוּ לְמַעַלָּה דֶאַרְף עֵס נִישְׁט נְתַלְבֵּשׁ וְעוּרֵן. און אַזױ ווי דִּי נֶשְׁמָה פּוֹנְעִם מְעַנְטֵשׁ וואַס דֶאַרְף נְתַלְבֵּשׁ וְעוּרֵן אִינְעִם גּוֹף פּוֹן חֵמֶר, כְּדִי אַרְאַפְצוּקוּמֶען אױף דְּעֵר וְעוּלָט, אַזױ אִזוּ עֵס מִיט דִּי תוֹרָה.

אױךְ אַ מְצוּהָ הָאָט אַ גּוֹף, וואַס דָּאִם אִזוּ דִּי בְּחִינָה פּוֹן מַעֲשֶׂה, און זֵי הָאָט אַ נֶשְׁמָה, דָּאִם אִזוּ דִּי פּוֹנָה וואַס דְּעֵר מְעַנְטֵשׁ הָאָט אִינְזִינְעוּן דְּעֵרֵבֵי, עֵס צו טוֹן אַזױ ווי עֵס דֶאַרְף צו זײַן. (שְׁעֵרֵי זֵהֵר, שְׁעֵר שְׁלִישִׁי, פֶּרֶק ג')

צו באַקֶמֶן דָּעם גִּלְיוֹן יַעֲרֵע וואַךְ שִׁיקֵט אַ אַיִמִיל צו: 3022233@gmail.com

הַזֵּהֵר הַקְדוּשׁ ע״פ ״מְתוֹק מִדְּבַשׁ״ הַפִּירוּשׁ הַנֶּפְרָא שֶׁהַקְבֵּל כְּלֵל תְּפִירוּת יִשְׂרָאֵל

״זוֹבְלַתְךָ בְּדֶרֶךְ״ פֶּאַרמֶאַט 70 כְּרִכִּים מַהְדוּרַת ר׳ יוֹסֵף צְבִי בְּעֵרְגֵר (In 6.5/4.5)

גְרוּיסֶע סֵעֵט (In 9.5/6.5)

קֶלְעֵנְרֵע סֵעֵט - מַהְדוּרַת ר׳ הֶעֶרְשֶׁל וועֶבֶר (In 7/5)